

Ανθρώπινα δικαιώματα

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει δεσμευτεί να στηρίζει τη δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα στις εξωτερικές σχέσεις της, σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές της ελευθερίας, της δημοκρατίας και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, των θεμελιωδών ελευθεριών και του κράτους δικαίου. Η ΕΕ επιζητεί να ενσωματώσει τη μέριμνα για τα ανθρώπινα δικαιώματα σε όλες τις πολιτικές και τα προγράμματά της, ενώ διαθέτει διάφορα μέσα πολιτικής στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που προορίζονται για συγκεκριμένες δράσεις, μεταξύ άλλων για τη χρηματοδότηση συγκεκριμένων προγραμμάτων από τα χρηματοδοτικά μέσα της ΕΕ.

Νομική βάση

- Άρθρο 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ): Αξίες της ΕΕ. Η Ένωση βασίζεται στις αξίες του «σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας, του κράτους δικαίου, καθώς και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των προσώπων που ανήκουν σε μειονότητες»·
- Άρθρο 3 της ΣΕΕ: Στόχοι της ΕΕ. Όσον αφορά «τις σχέσεις της με τον υπόλοιπο κόσμο», η ΕΕ συμβάλλει στην «εξάλειψη της φτώχειας και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ιδίως των δικαιωμάτων του παιδιού, καθώς και στην αυστηρή τήρηση και ανάπτυξη του διεθνούς δικαίου και, ιδίως, στον σεβασμό των αρχών του Καταστατικού Χάρτη του ΟΗΕ»·
- Άρθρο 6 της ΣΕΕ: Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και Ευρωπαϊκή Σύμβαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Μολονότι ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναφέρεται ρητώς μόνο στην εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης (άρθρο 6 παράγραφος 1), τα θεσμικά όργανα, οι οργανισμοί και τα κράτη μέλη της ΕΕ οφείλουν επίσης να τηρούν τον Χάρτη και στο πλαίσιο των εξωτερικών σχέσεων της ΕΕ. Οι χώρες που προσχωρούν στην ΕΕ οφείλουν επίσης να συμμορφώνονται με τον Χάρτη. Το άρθρο 6 παράγραφος 2 απαιτεί από την ΕΕ να προσχωρήσει στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων (για περαιτέρω πληροφορίες παραπέμπουμε στο Ενημερωτικό δελτίο [4.1.2](#) σχετικά με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ένωσης)·
- Άρθρο 21 της ΣΕΕ: Αρχές που εμπνέουν την εξωτερική δράση της Ένωσης. Οι εν λόγω αρχές είναι η δημοκρατία, το κράτος δικαίου, η οικουμενικότητα και το αδιαίρετο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, ο σεβασμός της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, η ισότητα και η αλληλεγγύη, και ο σεβασμός των αρχών του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών του 1945 και του διεθνούς δικαίου. Στο άρθρο 21, η ΕΕ υιοθετεί την αρχή για το «αδιαίρετο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών», δεσμευόμενη να αντιμετωπίζει τα οικονομικά και κοινωνικά δικαιώματα σε ισότιμη βάση με τα ατομικά και τα πολιτικά δικαιώματα·

- Άρθρο 205 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ): Γενικές διατάξεις για την εξωτερική δράση της Ένωσης. Το άρθρο αυτό ορίζει ότι οι διεθνείς δράσεις της ΕΕ πρέπει να έχουν ως γνώμονα τις αρχές που προβλέπονται στο άρθρο 21 της ΣΕΕ.

Πολιτική της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα

Το 2012, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε ένα Στρατηγικό πλαίσιο για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία, συνοδευόμενο από ένα σχέδιο δράσης για την εφαρμογή του πλαισίου. Το πλαίσιο καθορίζει τις αρχές, τους στόχους και τις προτεραιότητες για μια αποτελεσματικότερη και πιο συνεκτική πολιτική της ΕΕ κατά τα επόμενα 10 χρόνια. Οι αρχές αυτές περιλαμβάνουν την ενσωμάτωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε όλες τις πολιτικές της ΕΕ (ως «συνδεδετικού νήματος»), ακόμα και όταν υπάρχει αλληλοεπικάλυψη εσωτερικών και εξωτερικών πολιτικών, καθώς και την υιοθέτηση μιας πιο προσαρμοσμένης προσέγγισης. Το σχέδιο δράσης καθορίζει συγκεκριμένα μέτρα για την περίοδο μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2014. Τον Ιούλιο του 2015 εγκρίθηκε ένα νέο σχέδιο δράσης για την περίοδο 2015-2019, με βάση την αξιολόγηση του πρώτου προγράμματος και την πολιτική καθοδήγηση της Αντιπροέδρου της Επιτροπής/Υπατης Εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας.

Αν και δεν είναι νομικά δεσμευτικές, οι κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα που εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο της ΕΕ παρέχουν πρακτικές οδηγίες στις αντιπροσωπείες της ΕΕ όσον αφορά:

- τη δράση κατά της θανατική ποινής,
- τον διάλογο για τα ανθρώπινα δικαιώματα,
- τα δικαιώματα του παιδιού,
- τη δράση κατά των βασανιστηρίων και άλλων μορφών βαναυσής μεταχείρισης,
- την προστασία των παιδιών σε ένοπλες συγκρούσεις,
- την προστασία των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων,
- τη συμμόρφωση με το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο,
- την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και των κοριτσιών,
- την προώθηση της θρησκευτικής ελευθερίας και της ελευθερίας των πεποιθήσεων,
- την προστασία των δικαιωμάτων των λεσβιών, ομοφυλόφιλων, αμφιφυλόφιλων, διεμφυλικών και μεσοφυλικών ατόμων (ΛΟΑΔΜ),
- την προώθηση της ελευθερίας έκφρασης εντός και εκτός του διαδικτύου.

Η ΕΕ περιλαμβάνει τακτικά τα ανθρώπινα δικαιώματα στο πλαίσιο του πολιτικού διαλόγου που διεξάγεται με τρίτες χώρες ή περιφερειακές οργανώσεις. Διεξάγει επίσης διάλογο και διαβουλεύσεις σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα με περισσότερες από 40 χώρες. Επιπλέον, το σύνολο σχεδόν των 79 χωρών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού (ΑΚΕ) βρίσκεται σε διάλογο με την ΕΕ βάσει του άρθρου 8 της Συμφωνίας του Κοτονού, που ορίζει ότι ο πολιτικός διάλογος πρέπει να περιλαμβάνει «την τακτική αξιολόγηση των εξελίξεων σχετικά με τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων».

Τα διπλωματικά διαβήματα (που είναι εμπιστευτικά) και οι δηλώσεις (που είναι δημόσιες) σχετικά με τις πολιτικές περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων και συγκεκριμένες παραβιάσεις

δικαιωμάτων σε τρίτες χώρες αποτελούν επίσης ένα σημαντικό μέσο άσκησης διπλωματικής πίεσης στις διεθνείς σχέσεις.

Οι διμερείς εμπορικές συμφωνίες και οι διάφορες συμφωνίες σύνδεσης και συνεργασίας μεταξύ της ΕΕ και τρίτων χωρών ή περιφερειακών οργανώσεων περιλαμβάνουν μια ρήτρα για τα ανθρώπινα δικαιώματα που ορίζει τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ως «ουσιαστικό στοιχείο». Για την αντιμετώπιση περιπτώσεων μη συμμόρφωσης, μπορούν να χρησιμοποιηθούν διάφορα μέτρα, όπως ο περιορισμός ή η αναστολή της συνεργασίας. Για τις υποψήφιες ή δυνάμει υποψήφιες χώρες έχει θεσπιστεί ένας ισχυρός μηχανισμός αιρεσιμότητας. Στην ανανεωμένη Ευρωπαϊκή Πολιτική Γειτονίας έχει ενσωματωθεί μια προσέγγιση παροχής κινήτρων (περισσότερη ολοκλήρωση και περισσότερα χρήματα έναντι περισσότερων μεταρρυθμίσεων). Κίνητρα για μεταρρυθμίσεις προβλέπονται στα προτιμησιακά εμπορικά καθεστώτα που χορηγεί η ΕΕ στις αναπτυσσόμενες χώρες (ΣΓΠ+).

Οι ανά χώρα στρατηγικές για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία βασίζονται σε μια προσέγγιση «εκ των κάτω προς τα άνω», με στόχο την ενσωμάτωση των κατευθυντήριων γραμμών και των προτεραιοτήτων της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα σε ένα ενιαίο, συνεκτικό έγγραφο πολιτικής, προσαρμοσμένο σε μια συγκεκριμένη χώρα, με συγκεκριμένους στόχους που καθορίζονται για τρία χρόνια. Οι αποστολές εκλογικών παρατηρητών της ΕΕ αποσκοπούν επίσης στη βελτίωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, με την αποθάρρυνση του εκφοβισμού και της βίας κατά τη διάρκεια των εκλογών και την ενίσχυση των δημοκρατικών θεσμών.

Η ΕΕ προωθεί επίσης τα ανθρώπινα δικαιώματα μέσω της συμμετοχής της σε πολυμερή φόρουμ, όπως η Τρίτη Επιτροπή της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ, το Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ, ο Οργανισμός για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ) και το Συμβούλιο της Ευρώπης. Η Ένωση προωθεί επίσης ενεργά τη διεθνή δικαιοσύνη, για παράδειγμα μέσω του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου.

Με προϋπολογισμό ύψους 1,3 δισ. ευρώ που κατανέμονται στην περίοδο 2014-2020, το Ευρωπαϊκό Μέσο για τη Δημοκρατία και τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΜΔΔΑ) υποστηρίζει (κυρίως) φορείς της κοινωνίας των πολιτών που προωθούν τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία. Ένα σημαντικό χαρακτηριστικό του μέσου αυτού είναι ότι δεν απαιτεί τη συγκατάθεση της οικείας κυβέρνησης. Στα χρηματοδοτικά μέσα σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα περιλαμβάνονται επίσης ο Μηχανισμός Αναπτυξιακής Συνεργασίας (ΜΑΣ), ο Μηχανισμός Συμβολής στη Σταθερότητα και την Ειρήνη (IcSP), ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Γειτονίας (ΕΝΙ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης (ΕΤΑ). Επιπλέον, η ΕΕ έχει δεσμευτεί να ενσωματώσει σταδιακά μια προσέγγιση με βάση τα δικαιώματα σε όλα τα αναπτυξιακά προγράμματά της, βάσει ενός συνόλου εργαλείων που ανέπτυξε η Επιτροπή το 2014. Το Ευρωπαϊκό Ταμείο για τη Δημοκρατία είναι ίδρυμα ιδιωτικού δικαίου που υποστηρίζεται από την ΕΕ και τα κράτη μέλη της. Ο προϋπολογισμός 2014-2020 για την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ) της Ένωσης ανέρχεται σε 2,3 δισ. ευρώ, που καλύπτουν ορισμένες δραστηριότητες που σχετίζονται με τα ανθρώπινα δικαιώματα, και ιδίως τη διαχείριση μη στρατιωτικών κρίσεων.

Η ετήσια έκθεση για τα ανθρώπινα δικαιώματα που συντάσσεται από την ΑΠ/ΥΕ και εγκρίνεται από το Συμβούλιο παρέχει μια επισκόπηση της κατάστασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ανά τον κόσμο, καθώς και των δράσεων της ΕΕ κατά τη διάρκεια του έτους.

Φορείς

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καθορίζει τα στρατηγικά συμφέροντα της ΕΕ και τις γενικές κατευθύνσεις της ΚΕΠΠΑ.

Οι Υπουργοί Εξωτερικών της ΕΕ στο Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων, το οποίο συνεδριάζει κάθε μήνα, επιλαμβάνονται γενικά θεμάτων σχετικών με ανθρώπινα δικαιώματα, τα οποία απορρέουν από την ΚΕΠΠΑ ή τις εμπορικές και αναπτυξιακές πολιτικές της ΕΕ. Η Ομάδα Εργασίας του Συμβουλίου για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (COHOM), η οποία διενεργεί το προπαρασκευαστικό έργο για συζητήσεις υψηλού επιπέδου και αποφάσεις που αφορούν θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων, αποτελείται από εμπειρογνώμονες σε θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων από τα κράτη μέλη και εκπροσώπους από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (ΕΥΕΔ) και την Επιτροπή.

Την προεδρία του Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων ασκεί ο ΑΠ/ΥΕ — σήμερα η κ. Federica Mogherini — ο οποίος συμβάλλει στην ανάπτυξη της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας της ΕΕ και διασφαλίζει ότι οι αποφάσεις εφαρμόζονται. Ο ΑΠ/ΥΕ και επιβλέπει την ΕΥΕΔ και τις αντιπροσωπείες της ΕΕ σε τρίτες χώρες. Στο πλαίσιο της ΕΥΕΔ λειτουργεί διεύθυνση ανθρωπίνων δικαιωμάτων, παγκόσμιων και πολυμερών ζητημάτων, ενώ επίσης κάθε αντιπροσωπεία της ΕΕ έχει ένα «σημείο εστίασης» όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Η Επιτροπή διαπραγματεύεται διεθνείς συμφωνίες, επιβλέπει τη διαδικασία διεύρυνσης και την πολιτική γειτονίας, και διαχειρίζεται τα αναπτυξιακά προγράμματα και τα χρηματοδοτικά μέσα (σε στενή συνεργασία με την ΕΥΕΔ).

Ο ρόλος του Ειδικού Εντεταλμένου της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα συνίσταται στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και της προβολής της πολιτικής της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Ο Ειδικός Εντεταλμένος έχει ευρεία και ευέλικτη εντολή, και συνεργάζεται στενά με την ΕΥΕΔ. Τη θέση κατέχει σήμερα ο Σταύρος Λαμπρινίδης, ο οποίος διορίστηκε τον Ιούλιο του 2012 και είναι ο πρώτος θεματικός Ειδικός Εντεταλμένος.

Ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συμβάλλει στις πολιτικές της ΕΕ και παρακολουθεί το έργο των λοιπών θεσμικών οργάνων της ΕΕ.

Σύμφωνα με τα άρθρα 207 και 218 της ΣΛΕΕ, οι περισσότερες διεθνείς συμφωνίες χρειάζονται τη συγκατάθεση του Κοινοβουλίου προκειμένου να τεθούν σε ισχύ. Για παράδειγμα, το 2011, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπλόκαρε το πρωτόκολλο για την κλωστοϋφαντουργία στη συμφωνία εταιρικής σχέσης και συνεργασίας μεταξύ ΕΕ και Ουζμπεκιστάν, κυρίως εξαιτίας θεμάτων που αφορούσαν την παιδική εργασία. Έδωσε την έγκρισή του μόλις το 2016, κατόπιν σημαντικών βελτιώσεων στους τομείς της χρήσης παιδικής και καταναγκαστικής εργασίας.

Το άρθρο 36 της ΣΕΕ υποχρεώνει τον ΑΠ/ΥΕ να συμβουλευέται το Κοινοβούλιο σχετικά με τις κύριες πτυχές και τις βασικές επιλογές της ΚΕΠΠΑ και να ενημερώνει το ΕΚ σχετικά με την εξέλιξη των εν λόγω πολιτικών. Το ΕΚ μπορεί να απευθύνει ερωτήσεις ή να διατυπώνει συστάσεις προς το Συμβούλιο ή τον ΑΠ/ΥΕ.

Τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου συμβάλλουν στην ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Τα ψηφίσματα μπορούν να αποτελούν μέρος της νομοθετικής διαδικασίας, να συνιστούν αποτέλεσμα εκθέσεων πρωτοβουλίας των κοινοβουλευτικών επιτροπών ή αποτέλεσμα των συζητήσεων κατεπείγοντος που συνήθως λαμβάνουν χώρα το πρωί της Πέμπτης σε κάθε σύνοδο ολομέλειας στο Θεματολογικά δελτία για την Ευρωπαϊκή Ένωση - 2018

Στρασβούργο, προκειμένου να επισημανθούν κατάφωρες παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ανά τον κόσμο (άρθρο 135 του Κανονισμού του Κοινοβουλίου).

Η Υποεπιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Κοινοβουλίου, η οποία υπάγεται στην Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων, είναι αρμόδια για θέματα που αφορούν τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου, τα δικαιώματα του ανθρώπου — συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των μειονοτήτων — σε τρίτες χώρες και τις αρχές του διεθνούς δικαίου, και για την εξασφάλιση της συνοχής μεταξύ όλων των εξωτερικών πολιτικών της Ένωσης και της πολιτικής της για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Διοργανώνει ακροάσεις σχετικά με ένα ευρύ φάσμα θεμάτων ανθρωπίνων δικαιωμάτων, με τη συμμετοχή ενδιαφερομένων φορέων, προκειμένου να παρέχει στοιχεία για τα ψηφίσματα και άλλες κοινοβουλευτικές πρωτοβουλίες. Η υποεπιτροπή ασχολείται επίσης με την καθημερινή διεκπεραίωση των φακέλων σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα, ενώ οι αντιπροσωπείες της επισκέπτονται τακτικά οικείες χώρες. Άλλες επιτροπές που επιλαμβάνονται θεμάτων ανθρωπίνων δικαιωμάτων στις εξωτερικές σχέσεις της ΕΕ είναι: η Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων (AFET), η Επιτροπή Διεθνούς Εμπορίου (INTA), η Επιτροπή Ανάπτυξης (DEVE) και η Επιτροπή Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ισότητας των Φύλων (FEMM).

Τα ανθρώπινα δικαιώματα αποτελούν βασικό στοιχείο στις συναντήσεις με κοινοβούλια χωρών που δεν ανήκουν στην ΕΕ και στις περιφερειακές κοινοβουλευτικές συνελεύσεις. Για να εξασφαλιστεί η συνέπεια και η αξιοπιστία των δραστηριοτήτων του Κοινοβουλίου, το 2011 εγκρίθηκαν και το 2016 επικαιροποιήθηκαν οι «Κατευθυντήριες γραμμές για τις διακοινοβουλευτικές αντιπροσωπείες του ΕΚ σχετικά με την προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της δημοκρατίας κατά τις επισκέψεις τους σε τρίτες χώρες».

Χάρη στις δημοσιονομικές εξουσίες του (σύμφωνα με το άρθρο 14 της ΣΕΕ και το άρθρο 310 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ), το Κοινοβούλιο έχει λόγο στην κατανομή κονδυλίων στο Ευρωπαϊκό Μέσο για τη Δημοκρατία και τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΜΔΔΑ) και άλλα χρηματοδοτικά μέσα που χρησιμοποιούνται για την προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Επιπλέον, το Κοινοβούλιο αποτελεί επίσης συννομοθέτη για τα εξωτερικά χρηματοδοτικά μέσα. Τα περισσότερα μέσα που ισχύουν αυτή τη στιγμή λήγουν στις 31 Δεκεμβρίου 2020. Στις νομοθετικές διαπραγματεύσεις για την επόμενη γενιά μέσων, το Κοινοβούλιο μπορεί να επηρεάσει τους στόχους και τις προτεραιότητες των εν λόγω μέσων, προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική και συμπληρωματική χρήση της βοήθειας της ΕΕ για την προαγωγή και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε τρίτες χώρες.

Κάθε χρόνο το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο απονέμει το Βραβείο Ζαχάρωφ για την ελευθερία της σκέψης σε ακτιβιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ανά τον κόσμο. Μεταξύ των βραβευθέντων περιλαμβάνονται ο Nelson Mandela, η Aung San Suu Kyi, η Malala Yousafzai και ο Raif Badawi. Οι βραβευμένες για το 2016, Nadia Murad και Lamiya Haji Bashar, είναι θύματα σεξουαλικής δουλείας του αποκαλούμενου Ισλαμικού Κράτους (IS), οι οποίες επέζησαν και εκπροσωπούν σήμερα τις γυναίκες που έχουν υποστεί σεξουαλική βία από το IS. Υπερασπίζονται δημόσια τα δικαιώματα της κοινότητας των Γεζιτών του Ιράκ, μιας θρησκευτικής μειονότητας κατά της οποίας οι μαχητές του IS έχουν εξαπολύσει εκστρατεία γενοκτονίας. Το 2017, το Κοινοβούλιο απένειμε το Βραβείο Ζαχάρωφ στη δημοκρατική αντιπολίτευση της Βενεζουέλας, συμπεριλαμβανομένης της Εθνοσυνέλευσης της χώρας (η οποία εκπροσωπείται τον Julio Borges) και όλων των πολιτικών κρατούμενων όπως απαριθμούνται από την οργάνωση ανθρωπίνων δικαιωμάτων Foro Penal Venezolano (οι οποίοι εκπροσωπούνται από τους Leopoldo López, Antonio Ledezma, Daniel Ceballos, Yon Goicoechea, Lorent Saleh, Alfredo Ramos και Andrea González). Το Κοινοβούλιο δημιούργησε

επίσης το Δίκτυο Βραβείου Ζαχάρωφ για την υποστήριξη των βραβευμένων με το Βραβείο Ζαχάρωφ, την ανάπτυξη επαφών μεταξύ τους και την ενθάρρυνση κοινών δραστηριοτήτων.

Το πρόγραμμα υποτροφιών Ζαχάρωφ για υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από τρίτες χώρες, το οποίο θεσπίστηκε από το Δίκτυο Βραβείου Ζαχάρωφ το 2013, έχει σκοπό τη διεύρυνση των γνώσεων των υποτρόφων σχετικά με τη δέσμευση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθώς και τη συνδρομή στην ανάπτυξη των ικανοτήτων και τη βελτίωση της εργασίας τους, με ταυτόχρονη ευαισθητοποίηση σχετικά με το Βραβείο Ζαχάρωφ και τις αξίες του.

Επικεφαλής των αποστολών παρατήρησης εκλογών της ΕΕ είναι συνήθως ένας βουλευτής του ΕΚ. Οι αντιπροσωπείες παρατήρησης εκλογών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου εντάσσονται στις αποστολές της ΕΕ ή σε διεθνείς αποστολές και χρησιμοποιούν τις δομές και τις υποδομές των αποστολών (για περαιτέρω πληροφορίες βλ. ενημερωτικό δελτίο [5.4.2](#) σχετικά με την προαγωγή της δημοκρατίας και την παρατήρηση εκλογών).

Ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου υποστηρίζει ενεργά τα ανθρώπινα δικαιώματα με δηλώσεις και επιστολές, αλλά και συζητώντας θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο πλαίσιο συναντήσεων με σημαντικούς παράγοντες.

Η ετήσια έκθεση πρωτοβουλίας του Κοινοβουλίου περιλαμβάνει απόψεις σχετικά με την πολιτική της ΕΕ στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ενώ η ετήσια έκθεση της ΕΕ εξετάζει τις δραστηριότητες του Κοινοβουλίου και θέτει προτεραιότητες για το μέλλον.

Marika Lerch
09/2018